

POVJERENICI ZA IZVRŠAVANJE ZAŠTITNOG NADZORA UZ UVJETNU OSUDU I RADA ZA OPĆE DOBRO NA SLOBODI - prvi «probacijski stručnjaci» u RH

Snježana Maloić

Dijana Šimpraga

Ministarstvo pravosuđa

Uprava za zatvorski sustav, Središnji ured

Služba tretmana

Odjel za izvršavanje zaštitnog nadzora i rada za opće dobro na slobodi

SAŽETAK

Izvršavanje kaznenopravnih sankcija zaštitnog nadzora uz uvjetnu osudu i rada za opće dobro na slobodi u RH sve više privlači pozornost stručne javnosti, a naročito stručnjaka zainteresiranih da se uključe u njihovo provođenje. Ovaj rad nudi odgovore na neka od često postavljanih pitanja u svezi izvršavanja ovih sankcija - koji je zakonski okvir, u čijoj su nadležnosti, u kojem se obimu izriču i tko sve sudjeluje u njihovom izvršavanju, na koji se način radi s osuđenima na slobodi i koji su mehanizmi njihove kontrole, tko može biti povjerenik, što treba znati i što povjerenici zapravo rade. U radu su prezentirani aktualni status, uloga, poslovi i odgovornosti povjerenika, te mogući poslovi povjerenika u budućnosti, obzirom se za ovaj aspekt izvršavanja alternativnih sankcija zamjećuje najveći interes stručnjaka - potencijalnih povjerenika (ponekih i s ambicijama da jednog dana budu i probacijski službenici), a navedeno može biti od koristi i već imenovanim povjerenicima, budući se radi o u RH novom stručnom području rada, s ipak još vrlo ograničenim domaćim iskustvima i literaturom.

Ključne riječi: osuđenik, zaštitni nadzor, rad za opće dobro, povjerenik, probacija

1. UVOD

Činjenica je da «prestrogo» izrečene, neprimjerene zatvorske kazne mogu nanijeti više štete nego koristi (Cornil, 1963, Lazarević, 1974, Šeparović, 1988, prema Maloić, 1994; Cvitančić, 1990; Van Kalmthout, 1996; Coyle, 2001; Mejovšek, 2002) - nasuprot tome, evidentne su mnoge potencijalne koristi alternativnih sankcija (Rentzman i Robert, 1987, prema Šeparović, 1988; Van Kalmthout, 1996; Žakman-Ban i Šučur, 1999; Bumčić i Tomašić, 2006). Siromašan repertoar kaznenih sankcija u prošlosti je doveo do prekapacitiranosti zatvora (Žakman-Ban, 1998; Kovčo, 2001) i prekomjerne primjene uvjetne osude (Zorica, 2001). Značaj i potreba oživotvorenja alternativnih sankcija i uspostave sustava probacije po uzoru na modele mnogih drugih država u zadnjih dvadesetak godina stalno se naglašava (Šeparović, 1988;

Ajduković i Ajduković, 1991; Žakman-Ban, 1998; Zorica, 2001; Uzelac, 2002; Doležal, 2006; Jandrić, 2006), kao i potreba educiranja adekvatnog broja stručnjaka koji bi ih u praksi provodili (Ajduković i Ajduković, 1991; Mikšaj-Todorović i Žakman-Ban, 1991, prema Žakman-Ban i dr., 1994; Uzelac, 2002; Doležal, 2006). Kaznenopravne sankcije i mjere koje se prema osuđenim odraslim osobama provode u zajednici u mnogim državama već desetljećima, pa i više od stoljeća, u praksi potvrđuju svoju primjerenost i učinkovitost, dok se kod nas tek posljednjih pet godina (Rajić i dr, 2005; Bumčić i Tomašić, 2006; Kovčo-Vukadin i Kokić-Puce, 2006) pristupilo njihovom izvršavanju, zasad kroz implementaciju modela dviju sankcija - zaštitnog nadzora uz uvjetnu osudu i rada za opće dobro na slobodi.

Provođenje ovih sankcija podrazumijeva obavljanje složenih i odgovornih poslova i zahtijeva